

(כל הזכויות שמורות)

ההמתייגות של ממשלת דהגול מהזדהות עם ישראל לא פנה. הסימפסום האחרון: סירובו של דהגול להיפגש עם בן-גוריון השבוע נתן ניצול הזמן שחתפנה כאשר ניקיטה כרושצ'וב דחה את ביקורו בפאריס לכמה ימים. דהגול התייחס לביקור ביגיי בצורה יותר קרירה מאייזנהאואר ועמק מילן, דבר המוכיח על שינוי במערכת היחסים של ישראל בעולם המערבי. דבר זה לא יספיק, לעומת זאת, על העורה הצרפתית הניתנת לישראל בשטחים שאינם זוכים לפרסום, אינם מחייבים הזדהות צרפתית גלויה.

קריירת אחרת: בין בן-גוריון ודיין. חסידי דיין קיה כי בין גוריון ניצל את ביקורו של דיין ביבשת אמריקה כדי לשתפו בכמה מפגישותיו החשובות בארצות הברית, להעניק לו על-ידי כך פרסטיגיה מדינית החסרה לו כעת. סירובו של בן-גוריון לעשות זאת, באה להפגין כי עדיין לא בחר בדיין כיורשע רשמי, וכי הוא רוצה לשמור על שוויון המשקל בין דיין, אבן ופרס, וכן בין שלושם לבין הסיעות האחרות במפא"י.

אל תאמין להכרזות על ביטול מענקי המגנבית היהודית המאוחדת למפלגות בישראל, ועל תכונת המפלגות לפתיחת מגנבית עצמאיות. קרוץ לודאי כי המענקים יימשכו גם להבא, במסווה אחר, מאחר שראשי המגנבית הגיעו למסקנה כי המגנביות המפלגתיות העצמאיות יזיקו הרבה יותר מכפי שיעלו המענקים המפלגתיים.

העם בין הגדולים

אפילו רצה בכך, לא יכול היה האזרח הישראלי להתעלם השבוע ממעשי ראש ממשלתו, הקדיו והעתונות דאגו להזכיר לו את מסעות בן-גוריון, הכריזתו להתעניין בכל עיטוש ובכל פיהוק של האיש הגדול. חלק מפרסומת זו היה מוגזם, גרם לאי ידיות מסוימת מצד הציבור. לאדישות זו התלחה חיוך עדין, כאשר טרחה דוברי הממשלה להזהיר את הציבור לבל יתלה תקוות מופרות בביקוריו של ראש הממשלה בחשונגטון, בניו-יורק ובלונדון, מאחר שכל הדברים הסודיים שהובטחו לו יתממשו רק אחרי זמן ניכר.

בכל זאת העלה המסע את הפריסטיגיה האישית של ראש הממשלה בישראל. הפסי גינו את נוכחות ישראל בזירה העולמית, בהציגו כושר אישי רב בפגישות עם מדי נאים ועתונאים, נתן דויד בן-גוריון סיפוק עמוק לאזרחיו. סיפוק זה היה כה מובן מאליו, עד כי איש כמעט לא שם לב אליו.

קלף חשוב. בן-גוריון גם הבין כי אי-אפשר להשיג משהו תמורת לא-כלום. ביקור ישראלי במוסקבה היה מוזיק לעמי דת ברית-המועצות בעולם הערבי. קרבן כזה אפשר היה לקנות רק במחיר גבוה. על כן הניח בן-גוריון קלף חשוב על השולחן. הוא הציע בכל הזדמנות להעלות את המצב במרחב על שולחן ועידת-הפיסגה. היה זה בדיוק הדבר אשר ניקיטה כרושצ'וב מעוניין בו — ואשר מנהיגי המערב מסר בים לקבלו. כי עד כה עדיין מעמידות שלוש מעצמות המערב פנים כאילו הן השולטות במרחב, וכי לברית-המועצות אין דריסת רגל בו. זוהי הגדרה נכונה של המצב — לפני עשר שנים.

ההגנה הסובייטית לרמזו בן-גוריון היתה מתונה, אך ברורה. בעתונים הרשמיים החלו מופיעים כמה מאמרים מורכבים, שהטילו את האחריות למתיחות במרחב על "שני הצדדים", תבעו כי "שני הצדדים" יימנעו מצעדים פרובוקטיביים. העמדת הערבים וישראל על דרגה אחת היתה בחוקת שינוי חשוב בקו התעמולתי הסובייטי.

תצפיות יקר. אך השבוע השתנה לפתע הקו הסובייטי שוב — ולרעה. רדיו מוסקבה חזר על ההאשמות הישנות, נקט שוב בקו חריף נגד ממשלת ישראל. מה גרם לכך?

הפרשנים יכולו רק לנחש. הניחוש הסביר ביותר: פגישתו של בן-גוריון עם אדנואר נחקבלה במוסקבה כצעד אנטי-סובייטי מובן הק. כאשר נתן ראש ממשלת ישראל הכשר פומבי לקאנצלר המערב גרמני, שהוא אחד מקומץ המדינאים האנטי-סובייטיים ביותר בעולם, קילקל את הטענה הסובייטית כאילו אדנואר הוא ניראנצאי אנטי-שמי. אדנואר עצמו מיהר לנצל את היתרון, הציג השבוע בטלביזיה האמריקאית את תמונתו בחברת בן-גוריון המחייך, בתור תשובה על השאלה אם לא קיימת בגרמניה סכנה של חדשות לאומגית-נאצית.

בסוף השבוע היה ברור כי ביקורו של בן-גוריון במוסקבה אינו בא לפי שעה בחשבון.

ציונות

אחורה פנה

הבשורה שהביא נחום גולדמן לפני כמה שנים לבני-שיחתו בישראל היתה מהפכנית: יש מקום לשינוי יחסה של ברית-המועצות לישראל.

סען או גולדמן: בן-גוריון קילקל את היחסים עם הסובייטיים בגלל הודהותו הן מוחלטת עם המערב, הודהות זו מיותרת לגמרי. אמריקה אינה דורשת אותה, וגם יהודי אמריקה משלימים עם הצורך שישראל תהיה נייטרלית. העליה מברית-המועצות תיתכן רק אם ישראל תנקוט בקו נייטרלי כזה, תימנע מפעולות מרגיוות. לכן צריך המתחן להיות אדם בלתי-ישראלי היכול לדרוש בשם יהודי העולם, המועמד האידיאלי: ראש הקונגרס היהודי העולמי, ששמו במקור רה נחום גולדמן.

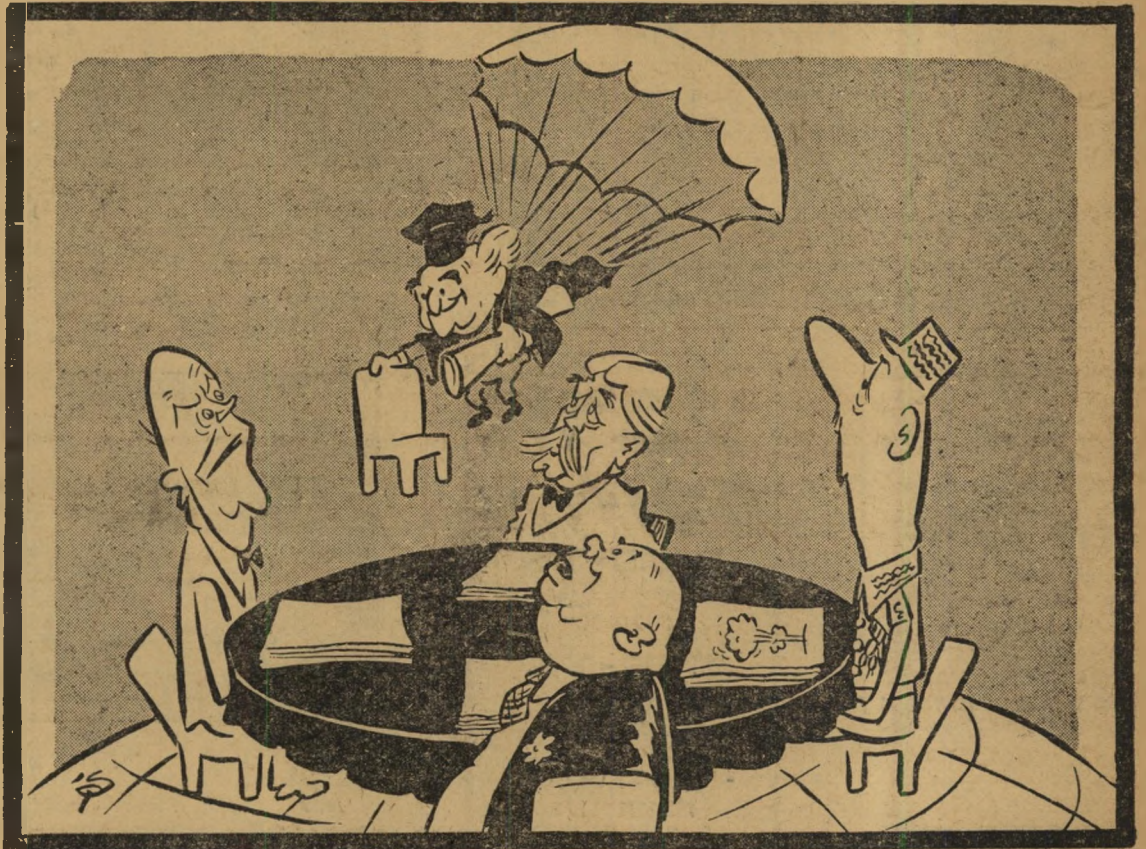
מעטים ידעו או על מה מבוסס בחשבון העצמי הרב של נחום גולדמן בשטח זה. היה זה בסיס חלש לגמרי. מנהיג ציוני צרפתי, אנדריי בלימל, בא במגע עם השב רירות הסובייטית בפאריס. מתוך מגע זה, שהפך לקשר קבוע וידידותי, אפשר היה להסיק, כי הממשלה הסובייטית תקח בחשבון ביקור של גולדמן במוסקבה, בתנאי שתשוכנע שגולדמן הוא איש רציני.

נראה כי שיכנוע זה לא הצליח. גולדמן לא הגיע למוסקבה. כאשר ניסה להיפגש עם ניקיטה כרושצ'וב באמריקה, בשעת ביקור המנהיג הסובייטי שם, הושבו פניו ריקם.

ג'ולגול חדש. החודש הופגן מחדש מה רבה גמישות בעיותיו של גולדמן. הוא הופיע שוב על הבמה כמומחה לעניינים סובייטיים. אלא שהפעם אמר בדיוק את ההיפך מאשר לפני שנה.

יומנתו החדשה של הנשיא הציוני: לכנס בפאריס ועידה עולמית של בעלי-שם יהודיים, כדי להתריע על יחסה של הממשלה הסובייטית כלפי אזרחיה היהודיים. דווקא בשעה שבן-גוריון גישש בכיוון של התקרבות למוסקבה (ראה לעיל), נקט עתה גולדמן בקו הפוך, ניסה להעמיד את עצמו בראש הלוחמים היהודיים נגד ברית-המועצות. קו זה היה אמנם הפוך מן הקו הקודם שלו, אך הוא הבטיח לו פרסומת רבה לא פחות.

אלא שהפעם נתקל גולדמן בהתנגדותו (המשך בעמוד 10)

צניחה חפשיית

"אל-על" עולה לחזור על פרשת רכישת מטוסי "ברי מניה" בעת שתרכוש את מטוסי הסילון שלה. בדו"ח סודי, שחבר עניידי יועץ החברה האנגלי ג'י. א. ד. ויליאמס, הופרט את פרטי תפעול הסילונים השונים, אין המוחצה מליץ על מטוס זה או אחר במיוחד. אולם ידוע כי באופן בלתי-רשמי מצדו ויליאמס ברכישת מטוסי קוואירי, שהם למעשה

מטוסי קצרי-טווח יחסית, אך אשר יצרניהם מוכנים להכניס בהם שנויים לפי הצעות ויליאמס, כדי להכשירם לסיסה מעל לאטלנטי. רכישה זו עשויה להוכיח את עצמה כמוצלחת, אולם מאחר ומטוס זה לא נוסה באוויר במידה מספקת,

יתכן ויתגלו בו ליקויים — דבר שאינו כך, לגבי מטוסי בואינג, למשל.

חברת ההלוואות החפתרותית "משען" תיחקר על העלמה עקיפה של כספים ממסדהכנסה, עליידי ניפוח הוצאות עובדיה. ועדת-הביקורת של ההסתדרות, הקימה ועדת-משנה לחקירה אחרי שהמוסד לביקורת של מפא"י סירב לדון בפרשה. ההלשנה על פטולות הכספים של משען קשורה במאבק הפנימי במפא"י, בין הגוש ומעילי-העור.

"אתגר" — זה יהיה שם ירחון חדש שיופיע לראשונה בעוד שבועיים, ושהיה מכון לשכבה הקסנה-יחסית של קוראי מאמרים רציניים. הירחון, העשוי לפי מתכונת ירחונו של ז'אן-פול סארטר וירחוניים דומים בצרפת ובבריטניה, ישתדל לרכז מסביבו את כל הוגי-הדעות הנונקוני פורמיסטיים הרציניים בארץ, לשמש במה לויכוח ענייני, יותר מאשר כמסכר להפצת אידיאולוגיה.

מהפכה בתחולת בקרוב בהווי הקיבוצים בישראל, כאשר יחליטו הקיבוצים להעמיד קוסמטיקאיות לרשות החברות. תפקידן הראשון של הקוסמטיקאיות הקיבוציות יהיה ללמד את החברות טיפול בעור-פניהן בלבד. וועדת הבריאות הבינקיבוצית מתכננת קורסים אזוריים בקיבוצים, לשם הכשרת קוסמטיקאיות. בעמק יזרעאל, אף נערך לאחרונה קורס להכשרת פדיוקיסטיות בקיבוצים.

ראש הממשלה

ביקור הגבר הזקן

"אני מוכן לנסוע גם למוסקבה ולהיפגש עם כרושצ'וב!" אמר דויד בן-גוריון. היה נדמה כאילו זוהי פליטת-פה, מסוג התערות הבן-גוריוניות התכופות שאין להן תוכן של ממש, אך הטובות לפירסומת רגעית.

אלא שהפעם לא היתה זאת פליטת-פה. היה זה רמז מחושב היטב, שנוקד כלאחר-יד, מתוך תקווה לעורר הד במקום הנכון. כי דויד בן-גוריון ידע היטב שאם יצליח להגיע למוסקבה, אפילו בתור אורח בלתי רשמי, יהיה זה שיא נאות למסעו, תמרוך גדול בקאריירה המדינית שלו.